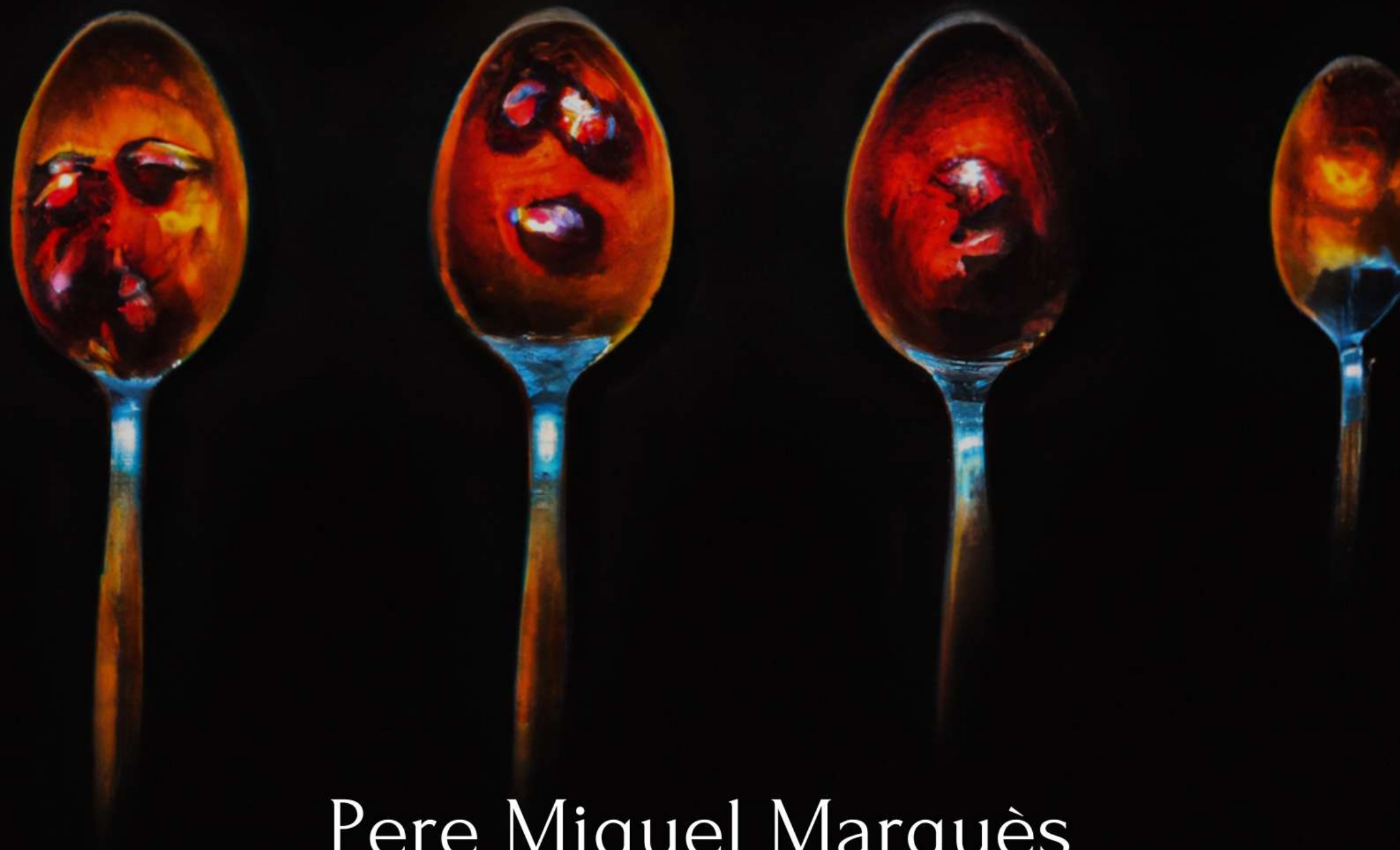

Bandes Desentaforades, 5

BD
BANDES DESENTAFORADES

La Vida

Marxa fúnebre del 5è moviment del poema simfònic

Pere Miquel Marquès

Arr.: Jaume Albertí Ferrer

A cura de Miquel Barceló Oliver i Joan Antoni Ballester Coll

Federació Balear
de Bandes de Música

La Federació Balear de Bandes de Música presenta la col·lecció:

Bandes desentaforades

La vida

Marxa fúnebre del 5è moviment

Pere Miquel Marquès

A cura de **Miquel Barceló Oliver**
i **Joan Antoni Ballester Coll**

Col·lecció **Bandes Desentaforades**

Directors de la col·lecció:

Miquel Barceló Oliver
Joan Antoni Ballester Coll

Consell Editorial de la col·lecció:

Tomeu Aulí Ginard
Joan Antoni Ballester Coll
Miquel Barceló Oliver
Joan Carles Julià Cuenca
Antoni Llofriu-Prohens
Rafael Sanz Espert

Títols publicats:

1. **El anillo de hierro**, preludi del tercer acte
2. **El reloj de Lucerna**, obertura
3. **Tasanet**, petit poema simfònic per a banda
4. **Mallorca canta**
5. **La vida**, marxa fúnebre del 5è moviment

Títol de la col·lecció: Bandes desentaforades
ISMN (col·lecció): 979-0-805475-00-4 (versió en paper)
ISMN (col·lecció): 979-0-805475-01-1 (versió electrònica)
bandesdesentaforades@gmail.com

Número: 5, La vida

Autor: Pere Miquel Marquès
Revisors: Miquel Barceló Oliver i Joan Antoni Ballester Coll

1ª edició: novembre 2025

Edició: Federació Balear de Bandes de Música
C. Sant Felip, 11 – 07260 Porreres – Illes Balears
federacio.balear.bandes@gmail.com
Disseny de la coberta: Joan Antoni Ballester Coll
Maquetació: Miquel Barceló Oliver
Textos context històric: Bartomeu Garau Moranta

ISMN: 979-0-805475-27-1 (versió en paper)
ISMN: 979-0-805475-28-8 (versió electrònica)

Particel·les de La vida
ISMN: 979-0-805475-29-5 (versió electrònica)

Aquest treball està llicenciat sota CC BY-SA 4.0
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.es>

[CA] Per a descarregar les particel·les, cal escanejar el codi QR:
[ES] Para descargar las partes individuales, debe escanear el código QR:
[EN] To download the individual parts, you must scan the QR code:

La publicació d'aquesta obra ha estat possible gràcies al suport rebut per part del Consell de Mallorca

salutació

Les bandes de música de Mallorca han estat, des de sempre, custòdies d'una immensa i rica col·lecció d'obres musicals que són testimoni del transcurs de la nostra vida i de la nostra història. El Consell de Mallorca, amb una gran satisfacció, i gràcies a l'encomiable feina de la Federació Balear de Bandes de Música, editam aquest cinquè volum de la col·lecció de partitures «Bandes Desentaforades». Veritables tresors de la nostra cultura.

Mallorca ha estat bressol de grans mestres de la música, figures en l'àmbit internacional que varen enriquir el panorama musical amb composicions d'una gran bellesa i complexitat. En aquest sentit, cal destacar la figura de Pere Miquel Marquès i Garcia, considerat un dels compositors de major èxit del seu temps a Espanya. Tot i que la seva obra estava majoritàriament escrita per a orquestra, gràcies als arranjaments per a banda del mestre Jaume Albertí i Ferrer, avui ens podem delectar amb peces com «*El anillo de hierro*» i «*El reloj de Lucerna*», a més d'altres joies musicals que jeien inèdites en els arxius de les bandes. Un altre gran mestre de la composició mallorquina fou Bartomeu Oliver i Martí, autor d'obres com «Súliar» i «Xilvar», entre moltes d'altres, que encara esperen ser analitzades en profunditat. Totes aquestes obres, juntament amb moltes d'altres, representen un patrimoni musical de gran valor que cal preservar i difondre. Aquest és precisament l'objectiu d'aquesta iniciativa impulsada per la Federació Balear de Bandes de Música i que compta amb el suport del Consell de Mallorca: rescatar, conservar i difondre el ric patrimoni musical que s'amaga en els arxius de les bandes de música de la nostra illa. Això significa posar en valor obres musicals que, si no fos per aquesta iniciativa, es podrien perdre per sempre.

Antònia Roca Bellinfante

*Consellera executiva de Cultura i Patrimoni
i Vicepresidenta primera del Consell de Mallorca*

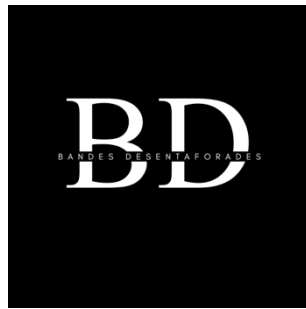

Llorenç Galmés Verger

President del Consell de Mallorca

A més, la publicació d'aquesta col·lecció de partitures permetrà que la nostra vasta tradició musical sigui reconeguda més enllà de les nostres fronteres. Aquest projecte contribuirà a projectar la imatge de Mallorca com a terra de talent musical i a enriquir el panorama musical nacional i internacional. La conservació i difusió del nostre llegat musical ens ajuda a conèixer les nostres arrels, les nostres tradicions i els nostres valors.

En definitiva, des del Consell de Mallorca apostam per la nostra cultura i tenim molt present que el nostre llegat musical és un tresor que cal protegir i compartir amb el món. La iniciativa «Bandes Desentaforades» és un exemple magnífic de com podem fer feina junts per a aconseguir-ho. Perquè la publicació d'aquestes partitures permetrà que les bandes de música de Mallorca, i del món sencer, puguin interpretar-les de nou i donar-les a conèixer al públic. Junts, podem aconseguir que la nostra música continuï sonant per a les generacions futures. Comptau amb el nostre compromís.

col·lecció Bander desentaforades

El diccionari català-valencià-balear (DCVB) de Mossèn Antoni Maria Alcover i Francesc de Borja Moll defineix el mot *entaforar* com “aficar dins forat o recó; amagar dins un enfony”.

La col·lecció **Bander desentaforades** neix amb l'objectiu de recuperar de l'oblit obres de qualitat d'autors mallorquins de renom que descansen, entaforades, als arxius de les bandes de música d'arreu de l'illa. Es tracta d'obres manuscrites, tant originals per a banda com arranjaments, que temps arrere foren èxits, però que han quedat arraconades, per la falta de materials editats de fàcil lectura i adaptats a la realitat de les bandes de música actuals.

Amb aquesta col·lecció es pretén editar una selecció d'obres en un format que permeti tornar aquestes obres a l'actualitat musical. El format seleccionat, una partitura de gran format i enquadernació espiral per a major comoditat del director, juntament amb les partitelles per a cada veu, s'ha valorat com el més adient per a aquest propòsit.

Amb l'edició d'aquesta col·lecció, la Federació Balear de Bander de Música considera que es contribueix a augmentar el coneixement envers els nostres compositors i els atorga la importància que mereixen. Aquest fet, alhora, permet evidenciar la importància del llegat mallorquí a la història de la música.

Pere Miquel Marquès i *La vida* per Bartomeu Garau Moranta

Marquès i Garcia, Pere Miquel (Palma 1843 – 1918) Compositor i violinista. Inicià els estudis de música a Palma amb Antoni Noguera, Francesc Montis, que fou el seu primer professor de violí, i el director italià Focè. A l'edat d'onze anys ja era primer violí de l'orquestra d'òpera del *Círculo Palmesano*. Al març de 1859 i amb 14 anys, va actuar, per primera vegada, com a concertista interpretant el concert de violí de Beriot. Aquest mateix any, gràcies a l'ajuda econòmica dels seus familiars i amics va anar a estudiar a París amb els professors Jules Armingaud i Jean-Delphin Alard.

L'any 1861 ingressà per oposició al Conservatori de París (aconsegüí una de les dues places d'un total de 56 opositors), on estudià violí amb Lambert Massart i harmonia amb François Bazin i Hector Berlioz. Així mateix, juntament amb altres alumnes, formà una orquestra de cambra actuant a moltes ciutats de França, també fou violinista titular de l'orquestra del Teatre Líric de París.

A l'edat de 24 anys, sota la influència del músic mallorquí Francesc Frontera, va ingressar al Conservatori de Madrid on rebé classes de violí amb Jesús Monasterio, harmonia amb Miquel Galiana, aconseguint d'ambdues matèries el primer premi del conservatori, i composició amb Emilio Arrieta. A Madrid era violinista de l'Orquestra del Teatre de la Sarsuela i de l'Orquestra Simfònica de la Societat de Concerts. Aquesta orquestra, el dia 2 de maig de 1869, li va estrenar amb èxit afalagador una Simfonia en quatre temps en Si bemoll. A partir de llavors, va apostar per la música simfònica i es va convertir en la seva primera dedicació, arribant a ser considerat el pare del simfonisme espanyol del segle XIX.

La Diputació Provincial de Madrid el nomenà inspector de les Escoles Especials de Música de la Província.

La producció musical de Marquès és immensa (aproximadament 114 obres): cinc simfonies, sis poloneses, dues marxes de concert, quatre obertures de concert, música descriptiva amb els títols *Una noche en la Caleta*, *La primera lágrima*, *Granada*, *La canción del desierto*, un poema simfònic *La Cova del Drac* (estrenada a Mallorca l'any 1904 per l'Orquestra Clàssica de Concerts sota la direcció d'Enric Granados), una marxa nupcial encarregada per la

Diputació Provincial de Madrid per solemnitzar les noces del rei Alfons XII amb Maria de la Mercè de Montpensier, un himne a Ramon Llull, etc. A pesar de tota l'obra abans esmentada, el mestre Marquès decidí dedicar-se amb preferència a la sarsuela i al drama líric; quaranta dues foren les sarsueles que feu, els títols més destacats d'entre les seves composicions sarsuelístiques són: *Plato del día*, *El monaguillo*, *El reloj de Lucerna* i *El anillo de Hierro*.

L'ajuntament de Palma el declarà fill il·lustre l'any 1911 i li dedicà un carrer. També té un carrer amb el seu nom al poble d'Esporles, municipi on hi passava els estius a principis del segle XX.

Tot i que la composició de música simfònica no deixava beneficis, era la seva gran passió. Una vegada retirat a Mallorca, i amb l'estabilitat econòmica assolida, feu una revisió de les simfonies 4a i 5a i composà tres grans poemes simfònics instrumentals: *La cova del Drac*, *La vida* i *Oceànica*, a més de un quart poema simfònic menor (o suite) nomenat *En la Alhambra*.

La vida apareix com poema simfònic instrumental o 7a gran simfonia al llistat d'obres publicat juntament amb el discurs (titulat *Sinfonía biogràfica en cuatro tiempos*) que feu Juan Luís Estelrich quan feren Marquès fill il·lustre de Palma. Es diu que es tracta d'un poema simfònic en tres moviments amb introducció: *Allegro*, *Adagio* i *Marxa fúnebre*. No obstant, el mestre Marquès ho degué revisar amb posterioritat, ja que als originals disponibles a la Partituroteca de la Universitat de les Illes Balears s'observa que Marquès subtitulà aquesta obra com “*Poema Sinfónico instrumental*” i que està composta per 5 moviments: 1, *Andante un poco lento*; 2, *Adagio non molto*; 3, *Allegro agitato*; 4, *Allegro vivace scherzando molto leggiero*; 5, *Marcha fúnebre*.

La vida mai no es va estrenar, però quan el mestre Marquès morí el 25 de febrer de 1918, Jaume Albertí i Ferrer, amb ajuda d'alguns col·laboradors, feu l'orquestració de la marxa fúnebre del 5è moviment en una nit, per a que la Banda del Regiment d'Infanteria núm. 61 de Palma, dirigida per José Balaguer, la toqués l'endemà a l'enterrament del mestre.

Aquell mateix any de 1918, la Banda del Regiment d’Infanteria la tocà a la processó del Dijous Sant. Posteriorment es tenen referències a que aquesta marxa fúnebre fou interpretada habitualment en concert, inicialment per la Banda-Orquestra del Regiment d’Infanteria de Palma renumerat com a 36 després del cop d’estat franquista de 1936.

També fou interpretada en concert per la Orquestra Simfònica de Mallorca (actualment Orquestra Simfònica de les Illes balears) el 28 de febrer de 1951, dirigida per el mestre coreà Ekitai Ahn, en un concert homenatge en memòria al mestre D. José Balaguer, que fou

Mestre Fundador i Director Honorari de la Orquestra Simfònica. Al programa d’aquest concert s’indica: “*Esta marcha fúnebre del popular músico mallorquín, que forma parte de su ‘Séptima Sinfonía’ fue estrenada por el Maestro Balaguer con su Banda Militar en el entierro de su autor y se incluye en este programa, en recuerdo del extraordinario esfuerzo que exigió de D. José Balaguer, tal delicadeza*”.

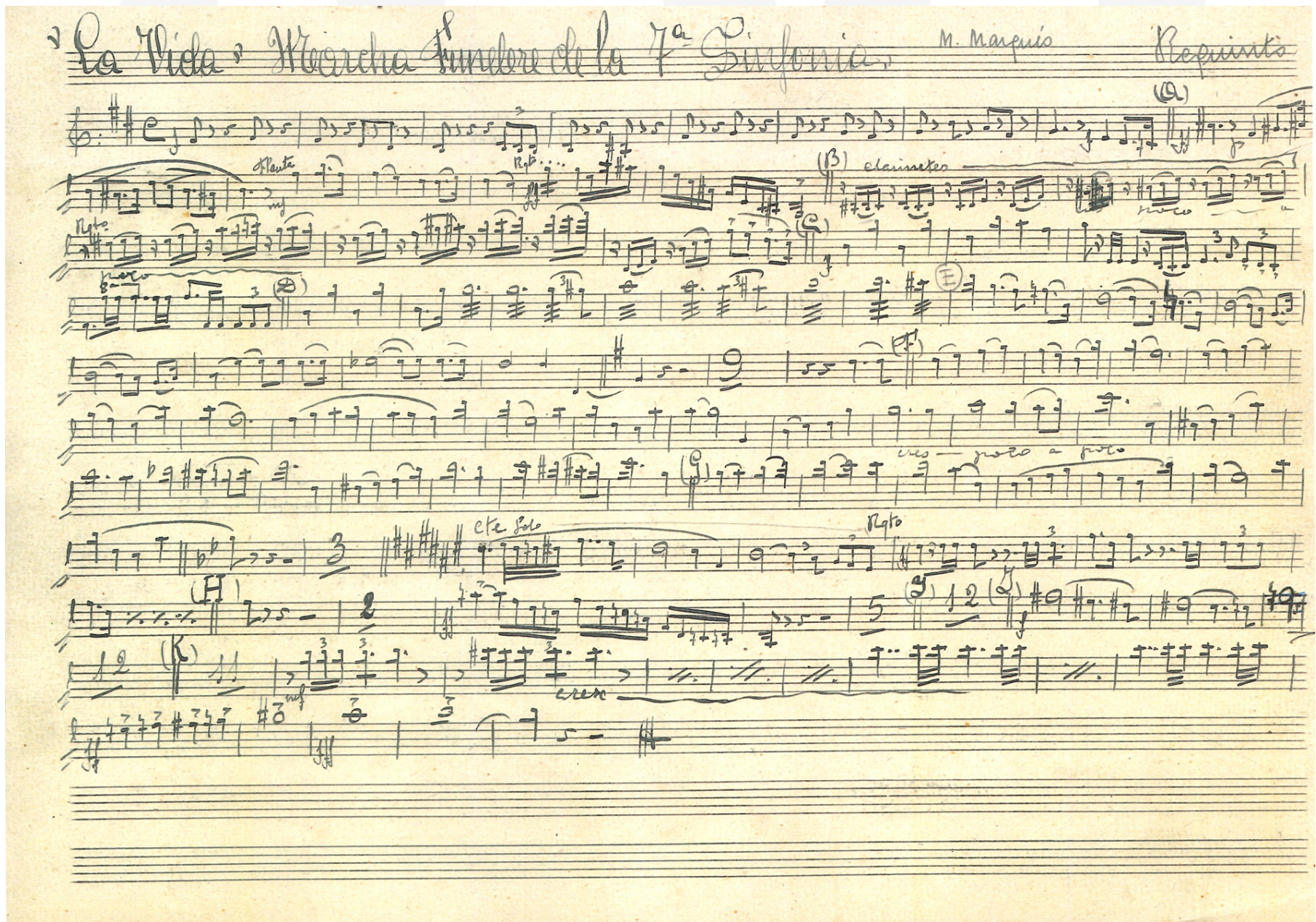
Molts anys més tard hi ha constància de que ha estat interpretada per la Banda de Música de Pollença, on presumiblement la dugué Jaume Albertí quan en fou director.

critèris d’edició

Per a aquest volum de la col·lecció s’ha seleccionat aquesta marxa fúnebre, provinent del poema simfònic *La vida*, de Pere Miquel Marquès. (correspon al cinquè moviment). Es tracta d’una obra original per a orquestra que mai no s’ha escoltat a una sala de concerts. No obstant, aquesta marxa fúnebre si que ha tingut cert recorregut entre algunes bandes de la nostra illa. El material que s’ha fet servir prové de l’arxiu de la Banda de Música de Pollença, on es té aquest arranjament complet, però no es pot descartar que algun altre arxiu d’aquelles bandes que va dirigir Jaume Albertí també pugui tenir-lo. Per a la realització de la revisió s’han usat, a mode de comparació, les partitelles originals per a orquestra del mestre Marquès, que es troben a la Partituroteca de la Universitat

de les Illes Balears. Cal indicar que aquesta marxa fúnebre no es correspon de manera íntegra amb el cinquè moviment, ja que el moviment per a orquestra presenta un canvi de tempo a Andante y finalment un Grandioso per a concloure l’obra.

El material manuscrit ha estat revisat per a eliminar-ne errors de notes i ritmes fruit de successives còpies manuscrites. També s’ha realitzat una revisió a fons del fraseig de tota l’obra. En aquesta ocasió l’arranjament manuscrit per a banda no canviava la tonalitat original per a orquestra, iniciant-se la composició en re menor i posteriorment transcorre per varies modulacions.

Il·lustració 1. Reproducció de la partitella de requiem, on es pot veure la denominació usada de “setena simfonia”.

Un cop comparades ambdues versions, s’ha afegit varies parts provinents de la versió per a orquestra. En concret es tracta de les parts de flauta 2 flautí, oboè 1, oboè 2, fagot i timbals. A aquesta

darrera s’hi troben unes anotacions fetes a llapis que s’han descartat. No obstant, als darrers 24 compassos s’ha copiat la veu de tuba als timbals, per tal de reforçar aquesta veu greu.

També indicar que no es disposava de partitures per a saxòfon baríton ni clarinet baix, pel que s'han escrit papers per a ells, principalment a partir de les veus de tuba i bombardins.

Pel que fa a les parts de percussió, es disposava de ambdues versions, lleugerament diferents, a més de comptar amb part de

caixa i de redoblant, ja que a l'enterrament del mestre Marquès es va tocar aquesta marxa en configuració de desfilada. Per a tot això, s'ha analitzat l'obra en conjunt i s'han seleccionat aquelles parts que millor encaixaven en cada moment.

agraïments

Els autors volen agrair en primer lloc a la Banda de Música de Pollença per haver facilitat el material manuscrit que ha servit de base per a aquesta edició i molt especialment a en Pep Bennàssar Cànaves per haver informat de l'existència d'aquesta obra. En segon lloc, donar les gràcies a la Partituroteca de la Universitat de les Illes Balears i en especial a na Clara Maria Rul·lan Losada per tot l'ajut rebut i la facilitat per a accedir a tot el material de què disposen.

També volen reconèixer l'ajut rebut per part dels amics que de bon grat han revisat la feina feta i han ajudat a discutir els dubtes que han sorgit en els transcurs d'aquesta revisió.

Per la seva part, la Federació Balear de Bandes de Música desitja agrair al Consell de Mallorca el suport econòmic rebut.

instrumentació

- Flauta 1
- Flautí i Flauta 2
- Oboè 1
- Oboè 2
- Fagot
- Requint
- Clarinet Principal
- Clarinet 1
- Clarinet 2
- Clarinet 3
- Clarinet Baix
- Saxòfon Alt 1
- Saxòfon Alt 2
- Saxòfon Tenor 1

- Saxòfon Tenor 2
- Saxòfon Baríton
- Trompeta 1
- Trompeta 2
- Fiscorn 1
- Fiscorn 2
- Trompa 1
- Trompa 2
- Trombó 1
- Trombó 2
- Trombó 3
- Bombardí 1
- Bombardí 2
- Tuba

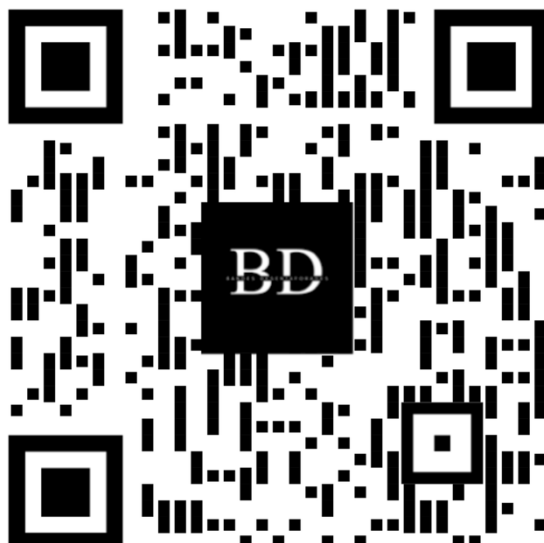
- Timbals
- Caixa
- Bombo i Plats

durada aproximada: 11 minuts i 25 segons

grau de dificultat: 3

àudio de mostra:

A aquest enllaç s'hi troba el fitxer d'àudio generat informàticament.

colección **Banes desentaforades**

El diccionario catalán-valenciano-balear (DCVB) de Mosén Antoni Maria Alcover y Francesc de Borja Moll define el término *entaforar* como “meter en agujero o rincón; esconder en un escondrijo” e indica que en castellano se traduce como meter o zampuzar.

La colección **Banes desentaforades** nace con el objetivo de recuperar del olvido obras de calidad de renombrados autores mallorquines que descansan, ocultas, en los archivos de las distintas bandas de música de la isla. Se trata de obras manuscritas, originales para banda de música o arreglos, que tiempo atrás fueron éxitos, pero que han quedado arrumbadas por la falta de materiales editados de fácil lectura y adaptados a la realidad de las bandas de música actuales.

Con esta colección se pretende editar una selección de obras en un formato que permita devolver estas obras a la actualidad musical. El formato seleccionado, una partitura general de gran formato y encuadernación en espiral para mayor comodidad del director, junto con las partichelas para cada instrumento, se aprecia como el más adecuado para el propósito mencionado.

Mediante la edición de esta colección, la Federació Balear de Banes de Música considera que se contribuye a acrecentar el conocimiento sobre los compositores mallorquines y a otorgarles la importancia que merecen. Este hecho permite, a la vez, testimoniar la importancia del legado de nuestra isla a la historia de la música.

Pere Miquel Marques y *La Vida*

por Bartomeu Garau Moranta

Marquès i Garcia, Pere Miquel (Palma 1843 – 1918) Compositor y violinista. Inició sus estudios musicales en Palma con Antoni Noguera, Francesc Montis, que fue su primer profesor de violín, y el director italiano Foce. A la edad de once años ya era primer violín de la orquesta de la ópera del Círculo Palmesano. En marzo de 1859, con catorce años, actuó por primera vez como concertista, interpretando el concierto para violín de Beriot. Ese mismo año, gracias al apoyo económico de sus familiares y amigos, marchó a estudiar a París con los profesores Jules Armingaud y Jean-Delphin Alard.

En el año 1861 ingresó por oposición en el Conservatorio de París (obteniendo una de las dos plazas de entre un total de 56 opositores), donde estudió violín con Lambert Massart y armonía con François Bazin y Hector Berlioz. Formó además, junto a otros alumnos, una orquesta de cámara con la que actuó en muchas ciudades de Francia y también fue violinista titular de la orquesta del Teatro Lírico de París.

A los 24 años, bajo la influencia del músico mallorquín Francesc Frontera, ingresó en el Conservatorio de Madrid, donde recibió clases de violín de Jesús Monasterio, armonía de Miquel Galiana, logrando el primer premio del conservatorio en ambas disciplinas, y composición de Emilio Arrieta. En Madrid era violinista de la Orquesta del Teatro de la Zarzuela y de la Orquesta Sinfónica de la Sociedad de Conciertos. Esta orquesta, el 2 de mayo de 1869, estrenó con un éxito halagador su primera Sinfonía en cuatro tiempos en Si bemol. Desde ese momento apostó por la música sinfónica, convirtiéndose en su primera dedicación y llegando a ser considerado el padre del sinfonismo español del siglo XIX. Aquesta orquesta, el dia 2 de maig de 1869, li va estrenar amb èxit afalagador una Simfonia en quatre temps en Si bemoll.

La Diputación Provincial de Madrid le nombró inspector de las Escuelas Especiales de Música de la Provincia.

La producción musical de Marquès es inmensa (aproximadamente 114 obras): cinco sinfonías, seis polonesas, dos marchas de

concierto, cuatro oberturas de concierto, música descriptiva con los títulos *Una noche en la Caleta*, *La primera lágrima*, *Granada*, *La canción del desierto*, un poema sinfónico *La Cova del Drac* (estrenada en Mallorca en 1904 por la Orquesta Clásica de Conciertos, dirigida por Enrique Granados), una marcha nupcial encargada por la Diputación Provincial de Madrid para solemnizar las nupcias del rey Alfonso XII con María de las Mercedes de Montpensier, un himno a Ramon Llull, etc. A pesar de toda la producción apuntada, el maestro Marquès decidió dedicarse preferentemente a la zarzuela y al drama lírico, componiendo cuarenta y dos zarzuelas. Los títulos de sus composiciones zarzuelísticas más destacadas son: *Plato del día*, *El monaguillo*, *El reloj de Lucerna* y *El anillo de Hierro*.

El ayuntamiento de Palma lo declaró hijo ilustre en 1911 y le dedicó una calle. También en Esporles, municipio en el que veraneaba a principios del siglo XX, una calle lleva su nombre.

A pesar de que la composición de música sinfónica no dejaba beneficios, era su gran pasión. Una vez retirado en Mallorca, y con la estabilidad económica lograda, revisó las sinfonías 4ª y 5ª y compuso tres grandes poemas sinfónicos instrumentales: *La cova del Drac*, *La vida* y *Oceánica*, además de un cuarto poema sinfónico menor (o suite) titulado *En la Alhambra*.

La vida aparece como poema sinfónico instrumental o 7ª Gran Sinfonía en el listado de obras publicado junto con el discurso (titulado *Sinfonía biográfica en cuatro tiempos*) que realizó Juan Luís Estelrich cuando nombraron a Marquès hijo ilustre de Palma. Ahí se indica que se trata de un poema sinfónico en tres movimientos e introducción: Allegro, Adagio y Marcha fúnebre. No obstante, el maestro Marqués lo debió de revisar con posterioridad, puesto que en los originales disponibles en la Partituroteca de la Universitat de les Illes Balears se observa que Marqués subtítulo esta obra como “Poema Sinfónico instrumental” y que está compuesta por 5 movimientos: 1, Andante un poco lento;

2, Adagio non molto; 3, Allegro agitato; 4, Allegro vivace scherzando molto leggiero; 5, Marcha fúnebre.

La vida nunca fue estrenada, pero cuando el maestro Marqués murió el 25 de febrero de 1918, Jaume Albertí y Ferrer, con ayuda de algunos colaboradores, realizó la orquestación de la marcha fúnebre del 5º movimiento en una noche, para que la Banda del Regimiento de Infantería n.º 61 de Palma, dirigida por José Balaguer, la tocara el día siguiente en el entierro del maestro.

En ese mismo año de 1918, la Banda del Regimiento de Infantería la interpretó en la procesión del Jueves Santo. Posteriormente se tienen referencias a que esta marcha fúnebre fue interpretada habitualmente en concierto, inicialmente por la Banda-Orquesta del Regimiento de Infantería de Palma renumerado como 36 después del golpe de estado franquista de 1936.

También fue interpretada en concierto por la Orquesta Sinfónica de Mallorca (actualmente Orquesta Sinfónica de las Islas baleares) el 28 de febrero de 1951, dirigida por el maestro coreano Ekitai Ahn, en un concierto homenaje en memoria al maestro D. José Balaguer, que fue Maestro Fundador y Director Honorario de la Orquesta Sinfónica. En el programa de este concierto se indica: “Esta marcha fúnebre del popular músico mallorquín, que forma parte de su ‘Séptima Sinfonía’ fue estrenada por el Maestro Balaguer con su Banda Militar en el entierro de su autor y se incluye en este programa, en recuerdo del extraordinario esfuerzo que exigió de D. José Balaguer, tal delicadeza”.

Muchos años más tarde hay constancia de que ha sido interpretada por la Banda de Música de Pollença, donde presumiblemente la llevó Jaume Albertí cuando fue director.

critérios de edición

Para este quinto volumen de la colección se ha seleccionado esta marcha fúnebre, proveniente del poema sinfónico *La vida*, de Pere Miquel Marqués. (corresponde al quinto movimiento). Se trata de una obra original para orquesta que nunca se ha escuchado en una sala de conciertos. No obstante, esta marcha fúnebre sí que ha tenido cierto recorrido entre algunas bandas de nuestra isla. El material que se ha usado proviene del archivo de la Banda de Música de Pollença, donde se tiene este arreglo completo, pero no se puede descartar que algún otro archivo de aquellas bandas que dirigió Jaume Albertí también pueda conservarlo. Para la realización de la revisión se han usado, a modo de comparación, las partes originales para orquesta del maestro Marqués, que se encuentran en la Partituroteca de la Universitat de les Illes Balears.

Hay que indicar que esta marcha fúnebre no se corresponde de manera íntegra con el quinto movimiento, puesto que el movimiento para orquesta presenta un cambio de tempo a Andante y finalmente un Grandioso para concluir la obra.

El material manuscrito ha sido revisado para eliminar errores de notas y ritmas fruto de las sucesivas copias manuscritas. También se ha realizado una revisión a fondo del fraseo de toda la obra. En esta ocasión el arreglo manuscrito para banda no cambiaba la tonalidad original para orquesta, iniciándose la composición en re menor y posteriormente transcurre por varias modulaciones.

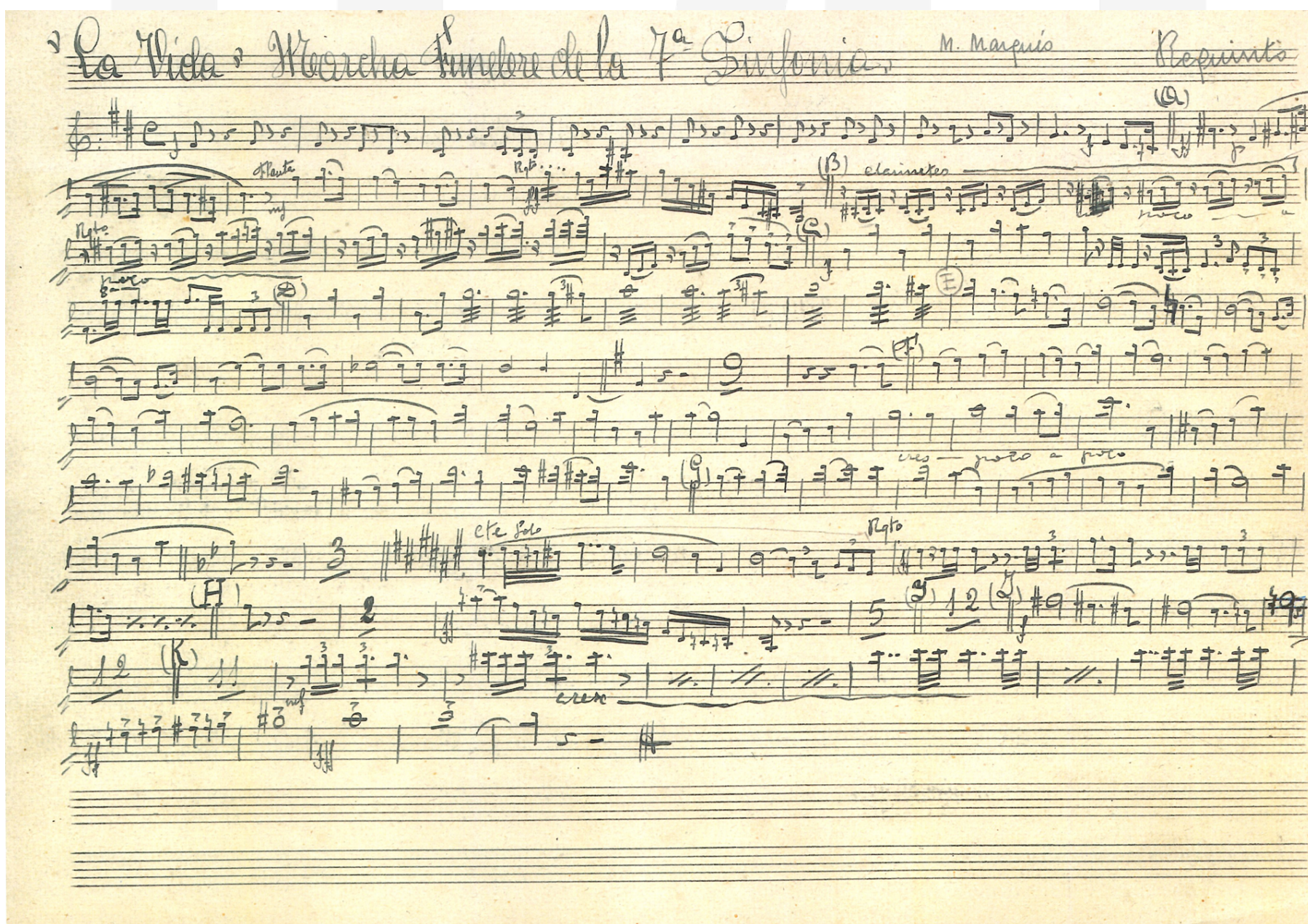

Figura 2. Reproducción de la parte de requinto, donde puede observarse la denominación de “séptima sinfonía”.

Una vez comparadas ambas versiones, se han añadido varias partes provenientes de la versión para orquesta. En concreto se trata de las partes de flauta 2 flautín, oboe 1, oboe 2, fagot y timbales. En esta última se encuentran unas anotaciones a lápiz que se han descartado. Sin embargo, en los últimos 24 compases se ha copiado a los timbales la voz de tuba, con el objetivo de reforzar esta voz grave.

Hay que indicar también que, al no disponer de partituras para saxofón barítono ni clarinete bajo, se han escrito partes para ellos utilizando de base las voces de tuba y bombardinos.

agradecimientos

Los autores quieren agradecer en primer lugar a la Banda de Música de Pollença por haber facilitado el material manuscrito que ha servido de base para esta edición y muy especialmente a Pep Bennàssar Cànaves por haber informado de la existencia de esta obra. En segundo lugar, dar las gracias a la Partituroteca de la Universitat de les Illes Balears y en especial a Clara Maria Rul·lan Losada por toda la ayuda recibida y la facilidad para acceder a todo el material de que disponen.

En cuanto a las partes de percusión, se disponía de ambas versiones, ligeramente diferentes, además de contar con parte de caja y de redoblando, puesto que en el entierro del maestro Marqués se tocó esta marcha en configuración de desfile. Por todo ello, se ha analizado la obra en conjunto y se han seleccionado aquellas partes que mejor encajaban en cada momento.

También quieren reconocer la ayuda recibida por parte de los amigos que de buen grado han revisado el trabajo hecho y han ayudado a discutir las dudas que han surgido en el transcurso de esta revisión.

Por su parte, la Federació Balear de Bandes de Música desea agradecer al Consell de Mallorca el apoyo económico recibido.

instrumentación

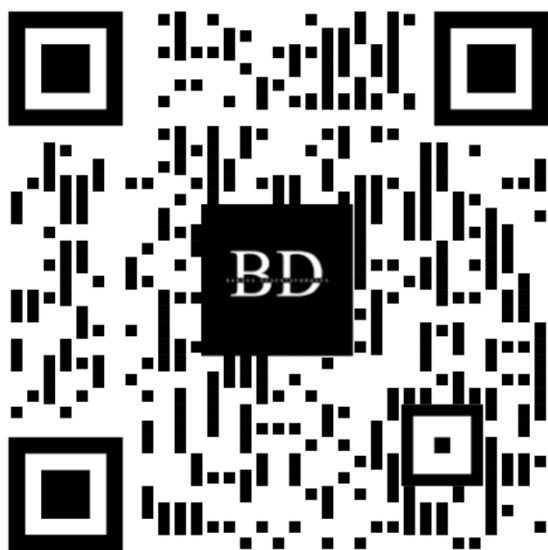
- Flauta 1
- Flautín y Flauta 2
- Oboe 1
- Oboe 2
- Fagot
- Requinto
- Clarinete Principal
- Clarinete 1
- Clarinete 2
- Clarinete 3
- Clarinete Bajo
- Saxofón Alto 1
- Saxofón Alto 2
- Saxofón Tenor 1
- Saxofón Tenor 2
- Saxofón Barítono
- Trompeta 1
- Trompeta 2
- Fiscorno 1
- Fiscorno 2
- Trompa 1
- Trompa 2
- Trombón 1
- Trombón 2
- Trombón 3
- Bombardino 1
- Bombardino 2
- Tuba
- Timbales
- Caja
- Bombo y Platos

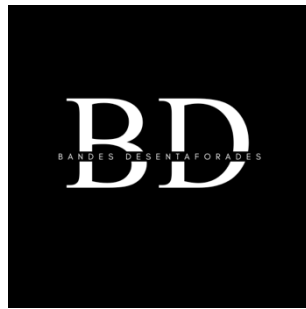
duración aproximada: 11 minutos y 25 segundos

grado de dificultad: 3

audio de muestra:

En este enlace está a disposición el archivo de audio generado informáticamente.

Banes desentaforades series collection

The Catalan-Valencian-Balearic dictionary (DCVB) by Mosén Antoni Maria Alcover and Francesc de Borja Moll defines the term *entaforar* as "to put in a hole or corner; to hide in a hiding place", so the title of the collection could be translated as "hidden wind bands".

The **Banes desentaforades** series collection was born with the aim of recovering from oblivion quality works of renowned Majorcan authors who rest, hidden, in the archives of the various bands of the island. These are original handwritten works for music band or arrangements, which once were hits, but have been left in a corner, due to the lack of easy-to-read published materials adapted to the reality of today's wind bands.

The aim of this collection is to publish a selection of works in a format that allows these works to be brought back to the present day. It is considered that the selected format, a general score of large format and spiral binding for the convenience of the conductor, along with the parts for each instrument, is the most appropriate for the mentioned purpose.

The Federació Balear de Banes de Música, by publishing this collection, considers that it contributes to increase the knowledge of Majorcan composers and to give them the importance they deserve. This fact, at the same time, allows to demonstrate the importance of the legacy of our island to the history of music.

Pere Miquel Marquès and *La Vida*

by Bartomeu Garau Moranta

Marquès i Garcia, Pere Miquel (Palma 1843 – 1918) Composer and violinist. He began his musical studies in Palma with Antoni Noguera, Francesc Montis, his first violin teacher, and the Italian conductor Focé. At the age of eleven he was already first violin of the opera orchestra of the *Círculo Palmesano*. In March 1859, at the age of fourteen, he performed for the first time as a concert violinist, interpreting Beriot's violin concerto. That same year, thanks to the economic support of his family and friends, he went to Paris to study with professors Jules Armingaud and Jean-Delphin Alard.

In 1861 he entered the Paris Conservatory by competitive examination (he won one of the two places among a total of 56 candidates), where he studied violin with Lambert Massart and harmony with François Bazin and Hector Berlioz. In addition, he formed a chamber orchestra with other alumni, with which he performed in many cities in France, and was also principal violinist of the orchestra of the Lyric Theater of Paris.

At the age of 24, under the influence of the Majorcan musician Francesc Frontera, he entered the Madrid Conservatory, where he took violin lessons with Jesús Monasterio, harmony with Miquel Galiana, winning first prize at the conservatory in both disciplines, and composition with Emilio Arrieta. In Madrid he was violinist of the *Orquesta del Teatro de la Zarzuela* and the *Orquesta Sinfónica de la Sociedad de Conciertos*. This orchestra, on May 2, 1869, premiered with a flattering success a Symphony in four movements in B flat. From that moment on he bet on symphonic music, becoming his first dedication, and becoming considered the father of Spanish symphonism in the 19th century.

The Provincial Council of Madrid appointed him inspector of the Special Schools of Music of the Province.

Marquès' musical production is immense (approximately 114 works): five symphonies, six polonaises, two concert marches, four concert overtures, descriptive music with the titles *Una noche en la Caleta*, *La primera lágrima*, *Granada*, *La canción del desierto*, a symphonic poem *La Cova del Drac* (premiered in Majorca in 1904

by the *Orquesta Clásica de Conciertos*, conducted by Enrique Granados), a wedding march commissioned by the *Diputación Provincial de Madrid* to solemnize the nuptials of King Alfonso XII with María de las Mercedes de Montpensier, a hymn to Ramon Llull, etc. Despite all the above-mentioned production, the maestro Marquès decided to devote himself preferably to zarzuela and lyric drama, composing forty-two zarzuelas. The titles of his most outstanding zarzuela compositions are *Plato del día*, *El monaguillo*, *El reloj de Lucerna* and *El anillo de Hierro*.

The city council of Palma declared him an illustrious son in 1911 and dedicated a street to him. Also, in Esporles, the municipality where he spent his summer holidays at the beginning of the 20th century, there is a street named after him.

Even though the composition of symphonic music was not profitable, it was his great passion. After retiring to Mallorca, and with the economic stability he had achieved, he revised the 4th and 5th symphonies and composed three great instrumental symphonic poems: *La cova del Drac*, *La vida* and *Oceànica*, as well as a fourth minor symphonic poem (or suite) called *En la Alhambra*.

La vida appears as an instrumental symphonic poem, or 7th major symphony, in the list of works published by Juan Luís Estelrich together with the discourse (entitled *Biographical Symphony in four movements*) when Marquès was proclaimed the illustrious son of Palma. It is said that it is a symphonic poem in three movements with an introduction: Allegro, Adagio and Funeral March. However, the maestro Marquès must have reworked it later, because the originals in the Partituroteca of the University of the Balearic Islands show that Marquès subtitled this work "instrumental symphonic poem" and that it is composed of 5 movements: 1, Andante un poco lento; 2, Adagio non molto; 3, Allegro agitato; 4, Allegro vivace scherzando molto leggiero; 5, Funeral march.

La vida was never premiered, but when Maestro Marquès died on 25 February 1918, Jaume Albertí i Ferrer, with the help of some collaborators, orchestrated the funeral march of the 5th movement in one night so that the band of the 61st Palma Infantry Regiment, conducted by José Balaguer, could play it the next day at the Maestro's burial.

That same year of 1918, the Palma Infantry Regiment performed this march in the Holy Thursday procession. There are later references to the fact that this funeral march was usually played in concert, in particular by the Music Band of the Palma Infantry Regiment, renumbered 36 after the Francoist coup in 1936.

It was also performed by the Symphony Orchestra of Mallorca (now the Symphony Orchestra of the Balearic Islands) on the 28th of

February 1951, conducted by the Korean maestro Ekitai Ahn, in a tribute concert to the memory of Maestro D. José Balaguer, the founder and honorary director of the Symphony Orchestra. The program for this concert states: "This funeral march by the popular Mallorcan musician, which is part of his 'Seventh Symphony', was premiered by Maestro Balaguer with his Military Band at the burial of its author and is included in this program in memory of the extraordinary effort required from D. José Balaguer, such a delicacy".

Many years later, it is recorded as having been played by the Music Band from Pollença, where it was probably taken by Jaume Albertí when he was conductor.

editorial criteria

For this fifth volume of the collection, we have chosen this funeral march from the symphonic poem *La vida* by Pere Miquel Marquès (it corresponds to the fifth movement). It is an original work for orchestra that has never been heard in a concert hall. However, this funeral march has found its way into the repertoire of some bands on our island. The material used comes from the archive of the Music Band from Pollença, which has the complete arrangement, although it is possible that it may be found in the archives of other bands formerly conducted by Jaume Albertí. The original orchestral scores of the Maestro Marquès, which are kept in the Partituroteca de la Universitat de les Illes Balears, were used as a reference for

the revision. It should be noted that this funeral march does not correspond in its entirety to the fifth movement, since the movement for orchestra presents a change of tempo to an Andante and finally a Grandioso to close the work.

The manuscript material has been revised to eliminate note and rhythmic mistakes resulting from successive handwritten copies. The phrasing of the entire work was also thoroughly revised. On this occasion, the manuscript arrangement for band did not change the original key for orchestra, beginning the composition in D minor and then going through several modulations.

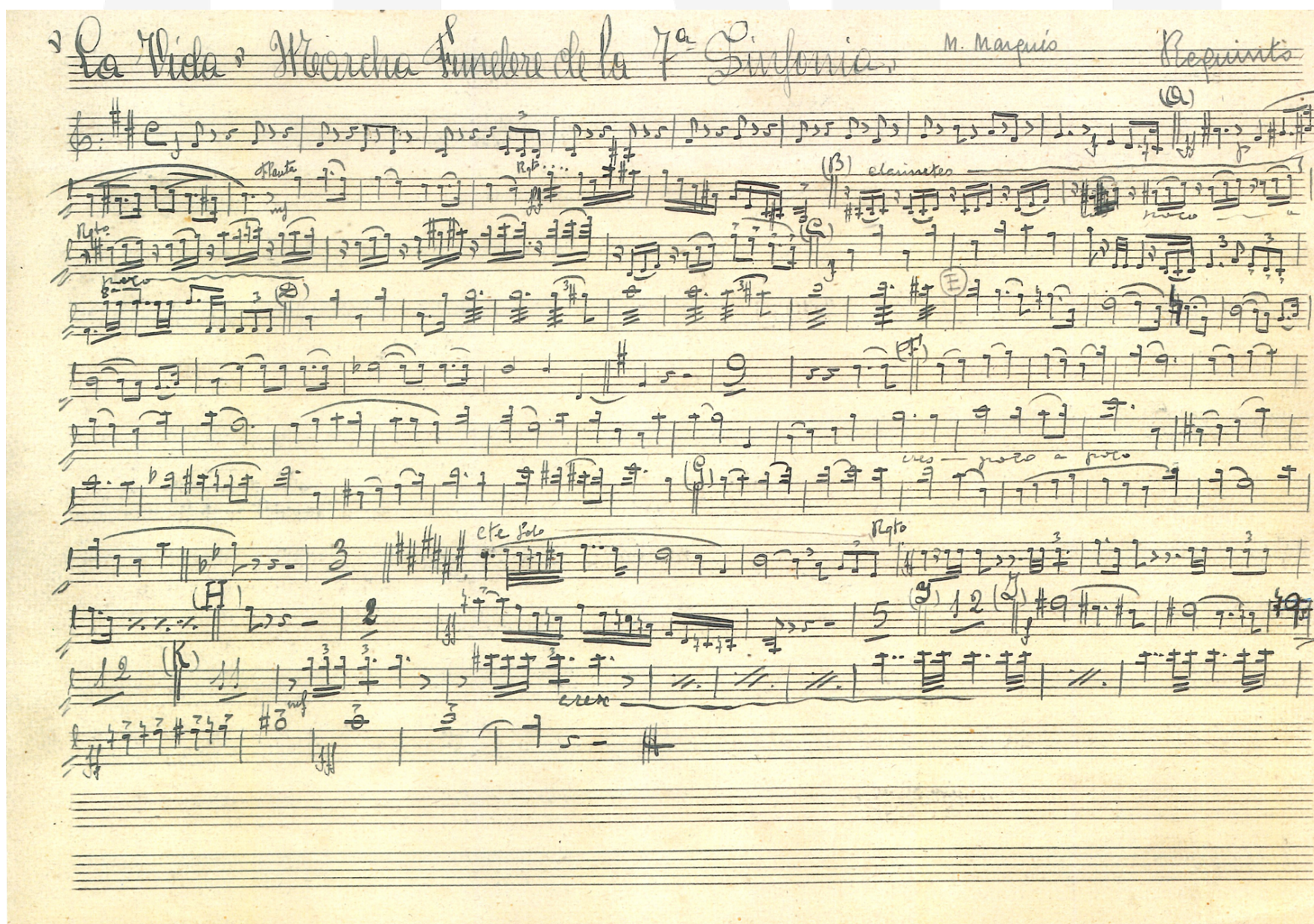

Figure 1. Copy of the Eb clarinet part, with the title claiming for the “seventh symphony”.

After comparing the two versions, several parts from the orchestral version have been added. These are the parts for flute 2, piccolo, oboe 1, oboe 2, bassoon and timpani. In the latter, there are some pencil annotations that have been discarded. Additionally, las 24

measures of the tuba part have been copied to the timpani to reinforce the low register. Also, since there were no scores for the baritone saxophone and bass clarinet, parts for these instruments were written based on the tuba and euphonium parts.

As for the percussion, there were two slightly different versions, as well as a snare and a redoblante part (rolling drum), since this march was played in parade formation at the burial of Maestro Marqués.

For all these reasons, the work was analyzed as a whole and the parts that best fit each moment were selected.

acknowledgments

The authors would first like to thank the Banda de Música de Pollença for providing the manuscript material on which this edition is based, and especially Pep Bennàssar Cànaves for informing them of the existence of this work. Secondly, they would like to thank the Partituroteca de la Universitat de les Illes Balears, and especially Clara Maria Rul·lan Losada, for all the help they have given us and for the easy access to all the material they have at their disposal.

They would also like to acknowledge the help they received from friends who willingly reviewed the work done and helped to discuss the doubts that arose during this review.

For its part, the Federació Balear de Bandes de Música wishes to thank the Consell de Mallorca for the financial support received.

instrumentation

- Flute 1
- Piccolo & Flute 2
- Oboe 1
- Oboe 2
- Bassoon
- Eb Clarinet
- Bb Clarinet Principal
- Bb Clarinet 1
- Bb Clarinet 2
- Bb Clarinet 3
- Bass Clarinet
- Alto Saxophone 1
- Alto Saxophone 2
- Tenor Saxophone 1
- Tenor Saxophone 2
- Baritone Saxophone
- Trumpet 1
- Trumpet 2
- Flugelhorn 1
- Flugelhorn 2
- F Horn 1
- F Horn 2
- Trombone 1
- Trombone 2
- Trombone 3
- Euphonium 1
- Euphonium 2
- Tuba
- Timpani
- Snare Drum
- Bass Drum & Cymbals

duration (approx.): 11 minutes & 25 seconds

difficulty: 3

sample music:

The link below will direct you to a computer-generated audio file.

Marxa fúnebre del 5è moviment

arranjament: Jaume Albertí Ferrer (1889-1979)

ISMN (partitura): 979-0-805475-27-1 (paper) - 979-0-805475-28-8 (electrònic) / ISMN (particel·les): 979-0-805475-29-5

10

FL 1

FL 2

Ob. 1

Ob. 2

Bsn

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

S. Sax.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax. 1

T. Sax. 2

Bar. Sax.

Tpt 1

Tpt 2

Flug. 1

Flug. 2

F. Hn 1

F. Hn 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Tbn. 3

Euph. 1

Euph. 2

Tba

Timp.

Sn. Dr.

B. Dr. & Cymb.

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

17 20 24 *affrettando*.....

Fl. 1 *mf cresc.* *f* *ff* *f* *ff*

Fl. 2 *mf cresc.* *f* *ff* *f* *ff*

Ob. 1 *mf cresc. poco a poco* *f* *ff* *f* *ff*

Ob. 2 *mf cresc. poco a poco* *f* *ff* *f* *ff*

Bsn. *mf* *f* *ff* *f* *ff*

Req. *cresc. poco a poco* *f* *ff* *f* *ff*

Pral. *f* *ff* *f* *ff*

Cl. 1 *f* *ff* *f* *ff*

Cl. 2 *f* *ff* *f* *ff*

Cl. 3 *f* *ff* *f* *ff*

B. Cl. *mf* *f* *ff* *f* *ff*

S. Sax. *ff* *f* *ff*

A. Sax. 1 *f* *ff* *f* *ff*

A. Sax. 2 *f* *ff* *f* *ff*

T. Sax. 1 *f* *ff* *f* *ff*

T. Sax. 2 *f* *ff* *f* *ff*

Bar. Sax. *Tba* *mf cresc.* *f* *ff* *f* *ff*

Tpt. 1 *ff* *f* *ff*

Tpt. 2 *ff* *f* *ff*

Flug. 1 *ff* *f* *ff*

Flug. 2 *ff* *f* *ff*

F. Hn. 1 *ff* *f* *ff*

F. Hn. 2 *ff* *f* *ff*

Tbn. 1 *ff* *f* *ff*

Tbn. 2 *f* *f* *ff*

Tbn. 3 *f* *f* *ff*

Euph. 1 *mf* *f* *ff* *f* *ff*

Euph. 2 *mf* *f* *ff* *f* *ff*

Tba. *obl.* *mf cresc.* *f* *ff* *f* *ff*

Timp. *f* *f* *f*

Sn. Dr. *f* *f* *f*

B. Dr. & Cymb. *f* *f* *f*

25

a tempo

Fl. 1

Fl. 2

Ob. 1

Ob. 2

Bsn.

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

S. Sax.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax. 1

T. Sax. 2

Bar. Sax.

Tpt. 1

Tpt. 2

Flug. 1

Flug. 2

F. Hn. 1

F. Hn. 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Tbn. 3

Euph. 1

Euph. 2

Tba.

Timp.

Sn. Dr.

B. Dr. & Cymb.

[illegible]

48 49

Fl. 1 *p*

Fl. 2 *p*

Ob. 1 *p* *p* *p* *p*

Ob. 2 *p* *p* *p* *p*

Bsn. *p* *p*

Req. *p*

Pral. *p* *p* *p* *p*

Cl. 1 *p* *p* *p* *p*

Cl. 2 *p*

Cl. 3 *p*

B. Cl. *p*

S. Sax. *p*

A. Sax. 1 *p*

A. Sax. 2 *p* *p*

T. Sax. 1 *p*

T. Sax. 2 *p*

Bar. Sax. *p*

Tpt 1 *p* solo *p* *p* *p*

Tpt 2 *p*

Flug. 1 *p*

Flug. 2 *p*

F. Hn 1 *p* *p*

F. Hn 2 *p* *p* F. Hn 2

Tbn. 1 *p*

Tbn. 2 *p* Euph. 1 *p*

Tbn. 3 *p* Euph. 2 *p*

Euph. 1 *p*

Euph. 2 *p*

Tba. *p*

Timp.

Sn. Dr. *p*

B. Dr. & Cymb.

[illegible]

6872

Fl. 1

Fl. 2

Ob. 1

Ob. 2

Bsn

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

S. Sax.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax. 1

T. Sax. 2

Bar. Sax.

Tpt. 1

Tpt. 2

Flug. 1

Flug. 2

F. Hn. 1

F. Hn. 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Tbn. 3

Euph. 1

Euph. 2

Tba

Timp.

Sn. Dr.

B. Dr. & Cymb.

[illegible]

[illegible]

9699

Fl. 1

Fl. 2

Ob. 1

Ob. 2

Bsn

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

S. Sax.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax. 1

T. Sax. 2

Bar. Sax.

Tpt 1

Tpt 2

Flug. 1

Flug. 2

F. Hn 1

F. Hn 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Tbn. 3

Euph. 1

Euph. 2

Tba

Timp.

Sn. Dr.

B. Dr. & Cymb.

111

126

Fl. 1

Fl. 2

Ob. 1

Ob. 2

Bsn

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

S. Sax.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax. 1

T. Sax. 2

Bar. Sax.

Tpt 1

Tpt 2

Flug. 1

Flug. 2

F. Hn 1

F. Hn 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Tbn. 3

Euph. 1

Euph. 2

Tba

Timp.

Sn. Dr.

B. Dr. & Cymb.

129 solo

Fl. 1 *ppp* cresc. poco a poco

Fl. 2 *mf* cresc. poco a poco

Ob. 1 *mf* cresc. poco a poco

Ob. 2 *mf* cresc. poco a poco

Bsn. *pp* cresc. poco a poco

Req. *mf*

Pral. *ppp* Fl. 1 *mf* cresc. poco a poco

Cl. 1 *ppp* cresc. poco a poco

Cl. 2 *mf* cresc. poco a poco

Cl. 3 *ppp* cresc. poco a poco

B. Cl. *pp* cresc. poco a poco

S. Sax. *mf* cresc. poco a poco

A. Sax. 1 *ppp* cresc. poco a poco

A. Sax. 2 *ppp* cresc. poco a poco

T. Sax. 1 *pp* cresc. poco a poco

T. Sax. 2 *pp* cresc. poco a poco

Bar. Sax. *pp* cresc. poco a poco

Tpt. 1 *p* cresc. poco a poco

Tpt. 2 *mf* cresc. poco a poco

Flug. 1 *mf* cresc. poco a poco

Flug. 2 *mf* cresc. poco a poco

F. Hn. 1 *mf* cresc. poco a poco

F. Hn. 2 *mf* cresc. poco a poco

Tbn. 1 *mf* cresc. poco a poco

Tbn. 2 *mp* cresc. poco a poco

Tbn. 3 *mp* cresc. poco a poco

Euph. 1 *pp*

Euph. 2 *pp*

Tba. *mp* cresc. poco a poco

Timp. *ppp* cresc. poco a poco

Sn. Dr. *mf* cresc. poco a poco

B. Dr. & Cymb. *mf* cresc. poco a poco

140

Fl. 1

Picc.

Fl. 2

Ob. 1

Ob. 2

Bsn.

Req.

Pral.

Cl. 1

Cl. 2

Cl. 3

B. Cl.

S. Sax.

A. Sax. 1

A. Sax. 2

T. Sax. 1

T. Sax. 2

Bar. Sax.

Tpt. 1

Tpt. 2

Flug. 1

Flug. 2

F. Hn. 1

F. Hn. 2

Tbn. 1

Tbn. 2

Tbn. 3

Euph. 1

Euph. 2

Tba.

Timp.

Sn. Dr.

B. Dr. & Cymb.

Clash Cymbal